

Κατανοώντας την CSS

Μέχρι στιγμής, έχουμε χρησιμοποιήσει την **html** για την κατασκευή της ιστοσελίδας μας, πετυχαίνοντας μια σωστή δομή και έχουμε δώσει και την απαιτούμενη έμφαση στα σημεία του κειμένου που χρειάστηκε. Αυτή εξάλλου είναι η δουλειά της **html**, **να δομεί σωστά το περιεχόμενο** της ιστοσελίδας μας και **να προσδίδει την απαιτούμενη σημασιολογία** με τα στοιχεία που την αποτελούν. Αν εξαιρέσεις όμως τη φωτογραφία, η ιστοσελίδα μας είναι μουντή, σε ασπρόμαυρο φόντο, χωρίς ιδιαίτερη επιμέλεια στην εμφάνιση της.

Αν θέλουμε να δουλέψουμε λοιπόν πάνω στην εμφάνιση της ιστοσελίδας μας, αυτό θα γίνει με τη βοήθεια της **CSS (Cascading Style Sheets – Αλληπάλληλα φύλλα στυλ)**. Η **CSS** είναι η τυποποιημένη γλώσσα της W3C για τον καθορισμό της **παρουσίασης του περιεχομένου** που έχει γραφτεί σε **html**, καθορίζει δηλαδή το πως η ιστοσελίδα θα εμφανίζεται στον χρήστη, είτε στην οθόνη ενός υπολογιστή, είτε ενός τάμπλετ ή κινητού, είτε πως θα εκφωνείται από ένα αναγνώστη οθόνης. Αποτελεί ξεχωριστή γλώσσα από την **html**, με τη δική της ορολογία και το δικό της τρόπο σύνταξης, τα οποία θα γνωρίσουμε στη συνέχεια. Θα δούμε στη συνέχεια πως μπορούμε να διαχειριστούμε θέματα της ιστοσελίδας μας όπως, υπόβαθρα, χρώματα, τύπο και μέγεθος χαρακτήρων και πολλά άλλα.

Είδαμε μέχρι στιγμής πως χρησιμοποιούμε την **html** για να περιγράψουμε το περιεχόμενο της ιστοσελίδας μας και να το διαχωρίσουμε σε τμήματα σύμφωνα με τη σπουδαιότητα τους. Στη συνέχεια θα δούμε πως χρησιμοποιούμε την **CSS** για να επιμεληθούμε την εμφάνιση της. Φανταστείτε ότι έχουμε κατασκευάσουμε ένα σπίτι. Στην αρχή αποφασίζουμε για το πόσα δωμάτια, πόρτες, παράθυρα θα έχει, πως θα τοποθετηθούν και τη χρήση τους. Αυτό κάνει η **html** την ιστοσελίδας μας. Μετά πρέπει να επιλέξουμε τον τύπο, το μέγεθος και το χρώμα για κάθε ένα από αυτά (π.χ. όλοι οι τοίχοι να είναι άσπροι, τα παράθυρα μπλέ με διαστάσεις 500X600 και οι πόρτες γκρι με διαστάσεις 120X200, εκτός από την εξώπορτα που θα έχει χρώμα σκούρο καφέ και διαστάσεις 180X200). Αυτό το κάνει η **CSS** και το πώς θα το δούμε στη συνέχεια.

Μερικά από τα οφέλη της χρήσης της **CSS** είναι τα ακόλουθα:

- Καλύτερο έλεγχο της διάταξης και του τύπου του περιεχομένου της ιστοσελίδας
- Λιγότερη δουλειά για να διαμορφώσουμε την εμφάνιση της ιστοσελίδας
- Επαναχρησιμοποίηση σε περισσότερες από μία ιστοσελίδες
- Αύξηση της προσβασιμότητας και προσαρμοστικότητας της ιστοσελίδας

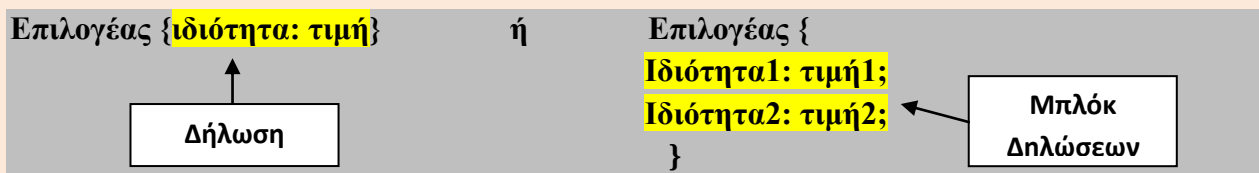
Γράφοντας κανόνες στην CSS

Ένα αρχείο **CSS** αποτελείται από μία ή περισσότερες οδηγίες, που ονομάζονται **κανόνες (rules)** και περιγράφουν το πως ένα στοιχείο ή μια ομάδα στοιχείων της **html** πρέπει να εμφανιστούν στον χρήστη. Κάθε κανόνας **επιλέγει (selects)** ένα στοιχείο ή μια ομάδα στοιχείων και **δηλώνει (declares)** πως πρέπει να φαίνεται.

Υπάρχουν δύο κύρια τμήματα σε ένα **κανόνα (rule)** της **CSS**:

- Ο **επιλογέας (selector)**, ο οποίος προσδιορίζει **σε ποιο στοιχείο** ή ομάδα στοιχείων της **html** θα επιδρά ο κανόνας και

- Η **δήλωση (declaration)**, η οποία παρέχει τις λεπτομερείς οδηγίες για την εμφάνιση των στοιχείων. Μια δήλωση μπορεί να περιέχει μία ή περισσότερες **ιδιότητες (properties)**, π.χ το χρώμα, ο τύπο ή το μέγεθος της γραμματοσειράς. Σε κάθε ιδιότητα δίνεται και μια **τιμή (value)** (π.χ. η τιμή green στην ιδιότητα color). Η ιδιότητα από την τιμή της διαχωρίζονται με **άνω κάτω τελεία και ένα κενό** και όταν έχουμε για ένα επιλογή περισσότερες από μία ιδιότητες, κάθε ιδιότητα διαχωρίζεται από την άλλη με ένα **ελληνικό ερωτηματικό**. (π.χ. colour: green; font-family: sans-serif).

Αν για παράδειγμα θέλουμε να προσδιορίσουμε το στυλ όλων των κεφαλίδων 1^{ου} επιπέδου της ιστοσελίδας μας, χρησιμοποιούμε μια εντολή της **CSS** που έχει ως επιλογές το h1. Αν για παράδειγμα θέλουμε να προσδιορίσουμε το στυλ όλων των παραγράφων της ιστοσελίδας μας, χρησιμοποιούμε μια εντολή της **CSS** που έχει ως επιλογές το p.

Παραδείγματα αναφέρονται παρακάτω:

h1 {font-colour: red}

όλα τα γράμματα στις κεφαλίδες 1ου επιπέδου θα εμφανίζονται κόκκινα.

p {
background-color: green;
font-color: red;
font-family: sans-serif
}

Όλες οι παράγραφοι θα έχουν πράσινο υπόβαθρο και οι χαρακτήρες θα έχουν κόκκινο χρώμα ενώ η γραμματοσειρά θα είναι η sans-serif

Όταν θέλουμε να μορφοποιήσουμε ένα στοιχείο που εσωκλείεται μέσα σε ένα άλλο τα αναφέρουμε στη σειρά **με ένα κενό ανάμεσα τους**, αρχίζοντας από αυτό που είναι εξωτερικά. Π.χ. αν θέλουμε να μορφοποιήσουμε το στοιχείο header που εσωκλείεται στο στοιχείο article, ο επιλογέας που βάζουμε είναι **article header**. Αν θέλουμε να μορφοποιήσουμε το στοιχείο h1 που εσωκλείεται στο στοιχείο header που εσωκλείεται με τη σειρά του στο στοιχείο article, ο επιλογέας που βάζουμε είναι **article header h1**.

Όπως θα δούμε στην συνέχεια, **μπορούμε να επιλέξουμε συγκεκριμένο στοιχείο** (π.χ. συγκεκριμένη παράγραφο) και να διαφοροποιήσουμε σε αυτό τις οδηγίες μορφοποίησης. Σημειωτέον ότι κάθε ιδιότητα έχει συγκεκριμένες τιμές τις οποίες μπορεί να λάβει και είναι σημαντικό να τις γνωρίζουμε ή να ξέρουμε που μπορούμε να προστρέξουμε για να τις βρούμε.

Προσθέτοντας στυλ στο περιεχόμενο

Όπως θα δούμε στη συνέχεια, έχουμε τρεις διαφορετικούς τρόπους για να εφαρμόσουμε εντολές της CSS σε ένα αρχείο html:

- Ο πρώτος τρόπος είναι με τη χρήση του **χαρακτηριστικού style μέσα σε ένα στοιχείο της html (inline attribute style)**.

Παράδειγμα αν διαμορφώσουμε την ετικέτα <body> ως εξής:

```
<body style="background-color: bisque">
```

Θα δούμε ότι το φόντο της ιστοσελίδας μας θα γίνει

```
<h1 style="color: red; font-family: sans-serif">
```

Θα δούμε ότι η κεφαλίδες 1^{ου} επιπέδου θα έχουν κόκκινα γράμματα, γραμματοσειράς της οικογένειας sans-serif

- Ο δεύτερος τρόπος είναι με τη χρήση του στοιχείου **style** της html (**internal tag style – Embedded style sheets**), το οποίο τοποθετείται εσωτερικά σε ένα αρχείο html, στο τμήμα **head** και επιδρά μόνο στο συγκεκριμένο αρχείο. Περιέχει το χαρακτηριστικό **type** το οποίο λαμβάνει την τιμή “text/css” (**<style type=“text/css”**). Επίσης, μπορεί να περιέχει και το χαρακτηριστικό **media** που χρησιμοποιείται για να προσδιορίσει το μέσο που θα εμφανιστεί η ιστοσελίδα, όπως η οθόνη ή ο εκτυπωτής. Ενδιάμεσα στις ετικέτες **<style>** και **</style>**, εσωκλείουμε τους κανόνες της **CSS** που επιθυμούμε για το συγκεκριμένο αρχείο. Επίσης, μπορούμε να ενσωματώσουμε σχόλια σε οποιοδήποτε σημείο αρκεί το σχόλιο μας να ξεκινάει με τους χαρακτήρες /* και να τελειώνει με */.

```
<head>
  <style type=“text/css”>
    ...
    /*σχόλιο .....*/
  </style>
</head>
```

Αν θέλουμε οι 1ου επιπέδου κεφαλίδες να έχουν όλες χρώμα πράσινο, θα βάλουμε ως επιλογές το στοιχείο **h1** και μέσα στα {} θα βάλουμε την ιδιότητα **color** και θα της δώσουμε την τιμή **green**.

```
h1 {
  color: green;
}
```

- Ο τρίτος τρόπος είναι με τη δημιουργία ενός εξωτερικού αρχείου που περιέχει ένα σύνολο από κανόνες μορφοποίησης. Το όνομα του πρέπει να έχει επέκταση **.css**. Το αρχείο αυτό το συνδέουμε με το αρχείο **html** στο οποίο επιθυμούμε να εφαρμοστεί μέσω του στοιχείου **link** που τοποθετείται στο τμήμα **head** (θα δούμε αργότερα πως αυτό γίνεται). Βασικό πλεονέκτημα είναι ότι μπορούμε να εφαρμόσουμε το ίδιο αρχείο css σε όσα αρχεία **html** επιθυμούμε να έχουν την ίδια μορφοποίηση (π.χ. όλα τα άρθρα της ίδιας κατηγορίας, όπως είναι τα αθλητικά σε έναν ειδησεογραφικό ιστότοπο, θέλουμε να έχουν το ίδιο στυλ).

Λέξεις κλειδιά

CSS (Cascading Style Sheets – Αλληπάλγηλα φύλλα στυλ), κανόνες (rules). επιλογέας (selector), δήλωση (declaration), τιμή (value), inline attribute style, internal tag style – Embedded style sheets.